

TANGO PÅ CD OPBYGNING AF ET BIBLIOTEK

Af Mike Lavocah

Første artikel ud af en serie på tre udgivet i El Once Tango News

Selvom tangomusikken aldrig har været forsvundet, begyndte det første vigtige program for genudgivelse af det klassiske materiale fra tangoens guldalder først i 1989, og det skete meget heldigt samtidigt med cd'ens fremkomst på markedet. Ti år efter er der udgivet mere end tusind cd'er. Der udgives hele tiden nye cd'er, og den aktuelle trend er at udvide ved at gå i dybden frem for i bredden. Der er meget få kunstnere, der ikke er blevet genudgivet, og de nye udgivelser fokuserer på at præsentere velkendte orkestre med større dybde.

Det virker derfor som et godt tidspunkt at gå bort fra blot at følge med de nye udgivelser og bruge noget tid på at gennemgå hele udvalget. I dag starter jeg på en serie om opbygning af et bibliotek. I den første del taler jeg om hele apparatet, der er forbundet med genudgivelse af det gamle materiale og om de forskellige plademærker. I anden del gennemgår jeg kort de forskellige orkestre, og i tredje del giver jeg mine egne anbefalinger.

Husk på, at min indgangsvinkel ikke er en musikers eller historikers, men en dansers.

Genudgivelser

Selvom der også findes ny musik, stammer den overvejende del fra gamle indspilninger fra guldalderen, og i dette tilfælde er der fire faktorer, der er på spil mellem den oprindelige indspilning og den cd, som ender på cd-hylden i din stue.

Den første faktor er kvaliteten og præcisionen af det kildemateriale, som pladeselskabet har brugt til overførslen. I mange tilfælde er de oprindelige masterkopier blevet væk, og overførslerne er foretaget fra 78'ere eller LP'er i biblioteker eller private samlinger. Hvis pladen har slået sig eller er slidt, er det lige meget hvor mange kræfter, der lægges i den senere bearbejdelse, resultatet bliver ikke tilfredsstillende. Og selv med plader i fineste stand kan der være stor forskel på kvaliteten af selve presningen.

Den anden faktor er selve overførselsprocessen - afspilning og optagelse af den gamle plade. Omhyggelighed på dette stadie er meget vigtig for at få de bedst mulige resultater. Pladen renses. Valget af nål kan også gøre en forskel, afhængigt af det slidmønster, der findes i pladerillen. Det kan måske overraske nogen, men faktisk kan det også være svært at gengive den korrekte hastighed for pladen: 78 rpm kan betyde alt fra 68 rpm til 88 rpm. Gamle grammofooner havde et håndtag, der justerede hastigheden og således tonehøjden, som lytteren kunne bedømme ud fra live-optrædender.

Den tredje faktor er enhver behandling, der foretages for at reducere støj og forvrængning. Plader har altid haft overfladestøj. I dag har man mulighed for at bruge nogle meget avancerede signalbehandlingssystemer til støjreduktion, men hvis de ikke er tilgængelige, er langt den bedste fremgangsmåde at lade overførslen være, som den er, da menneskets øre let ignorerer analog

støj. Det kan være en katastrofe, når lydteknikeren tyr til at filtrere støjen væk, fordi dette ødelægger lydbalancen. Især vokaler kan lide meget under dette. Det er som stemningen og atmosfæren filtreres væk sammen med lyden, og selv det bedste materiale lader en kold. Vær dog opmærksom på en ting: en lille smule filtrering kan lyde "godt" ved første gennemlytning, fordi den giver indtryk af, at pladen er ren.

Den fjerde faktor er sammensætningen - valget af numre, som seriens udgiver vælger at komme på cd'en. Det er ikke kun et spørgsmål om at vælge de tyve "bedste" numre - ideelt set skal cd'en være interessant i sin helhed, noget du kan lytte til hele vejen igennem uden at kede dig. I den henseende er det længere cd-format ikke udelukkende en gevinst. Cd'er kan indeholde op til 74 minutter materiale, et tal, der er valgt af teknikkerne hos Philips for at give plads til den længste af Beethovens symfonier. På cd'er af denne type får vi normalt 20 numre, og cd'en spiller ca. en time (78'eren var begrænset til lidt over tre minutter, hvilket pålagde den tids musik sine egne begrænsninger - men det er en anden historie). Forestil dig, at jeg ville give dig to cd'er, en med tolv rigtig gode numre og en med de samme tolv numre, men suppleret med otte interessante fyldnumre til i alt tyve numre. Hvad ville du foretrække? De fleste siger, de ville vælge nummer to, men det, som sker, er, at du ikke spiller den så tit, som den korte cd.

DJ's og samlere bekymrer sig ikke så meget om sammensætningen. De vil blot have adgang til materialet. Men for mange tangueros kan det være en af de vigtigste faktorer, når de skal bedømme en cd.

Om et øjeblik skal vi se på de forskellige plademærker og serier, og vi skal se, at de handler meget forskelligt på disse fire områder.

Indpakning

Tangomusik er i høj grad noget, der nydes af entusiaster, og i mindre grad noget, der forbruges af et massepublikum. Det betyder, at hele pakke- og markedsføringsindustrien ikke er blevet til noget. Argentinske plademærker ser ud til at sætte en særlig ære i dårligt grafisk design (selvom den argentinske smag endnu ikke er sunket til det niveau, man finder i Brasilien, hvor popmusik sælges til selv de mest sofistikerede hjem blot ved at klistre en bum på forsiden). Og det er heller ikke ualmindeligt, at der overhovedet ingen noter er på omslaget. Det kan være meget frustrerende. Velskrevne omslagsnoter kan være et vindue til en fascinerende fortid, som vi kun har få muligheder for at iagttage. Under alle omstændigheder bør dette kun være sekundære hensyn, når man vælger en cd. Det er musikken, som tæller.

Variation

Du ønsker sikkert, at dit bibliotek ud over tango også indeholder vals og milonga. De fleste cd'er indeholder højst en eller to valse, og du skal være lidt opmærksom på, hvad du køber, hvis du vil have en god repræsentation. Hvad milongaer angår, findes der slet ingen på plader fra før 1933, da milongaen slet ikke var blevet opfundet.

Smag

Det mest irriterende ved smag er ikke, at din er en anden end andre personers - du køber trods alt til dig selv - det er, at din smag udvikler sig med tiden. For mange, ja sikkert de fleste tangueroer, er det først det rytmiske og dramatiske, der tiltrækker sig vores opmærksomhed. Efter en tid overlader dramaet dog pladsen til det raffinerede og rytmen til melodien. På dette punkt synes jeg, vi skulle være mere opmærksomme på, hvad argentinerne foretrækker.

Sidste nyt på
www.tangoakademiet.dk